

ZLOČIN U TRNOVU I BOBOTI

Analiza kaznenog postupka protiv opt. Slobodana Davidovića, pripadnika "Škorpiona"

Predsjednik Vijeća za ratne zločine Županijskog suda u Zagrebu, sudac Miroslav Šovanj, proglasio je, 29. prosinca 2005. godine, presudu, kojom je optuženik, Slobodan Davidović, pripadnik paravojne jedinice "Škorpioni", proglašen krivim za kazneno djelo ratnoga zločina protiv civilnog stanovništva, iz članka 120., st.1., i kazneno djelo ratnoga zločina protiv ratnih zarobljenika, iz članka 122. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske. Izrečena mu je jedinstvena zatvorska kazna u trajanju od 15 godina.

Opći podaci

Kazneno djelo: ratnog zločina protiv civila (čl. 120., st.1., OKZ-a RH-a) i ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika (čl. 122. OKZ-a RH-a).

Sud:

Županijski sud u Zagrebu

Optuženik:

Slobodan Davidović

Vijeće za ratne zločine:

sudac Miroslav Šovanj, predsjednik Vijeća
sutkinja Dušanka Zastavniković-Duplančić, članica Vijeća
sudac Marin Mrčela, član Vijeća

Tužitelj:

Ivan Plevko, zamjenik Županijskog državnog odvjetnika iz Zagreba

Branitelj:

Nenad Sarta, odvjetnik iz Zagreba

Žrtve – ubijene:

Azmir Alispahić,
Safet Fejzić,
NN mlada muška neidentificirana osoba
NN mlada muška neidentificirana osoba
NN mlada muška neidentificirana osoba
NN mlada muška neidentificirana osoba

Žrtve – mučene:

Željko Junačko

Optužnica

Tijekom suđenja Slobodanu Miloševiću, pred Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju, u svibnju 2005. godine prikazan je snimak ubojstva šest civila iz Srebrenice, u Trnovu, na kojemu se vidi optuženi Slobodan Davidović, s pištoljem u ruci, neposredno nakon ubojstva zarobljenika. Nakon provedene istrage, Županijsko državno odvjetništvo iz Zagreba (ŽDO), 8. rujna 2005. godine, podiglo je protiv njega optužnicu broj K-DO 182/05.

Prema prvoj točki optužnice, Slobodan Davidović je, „točno neutvrđenog dana, srpnja 1995. godine, u Godinjskim barama, u blizini sela Trnovo u Bosni i Hercegovini, kao pripadnik paravojne jedinice "Škorpioni", kojom je zapovijedao Slobodan Medić, zajedno s neutvrđenim brojem drugih pripadnika (ove jedinice), nakon što su uhapsili i lišili slobode maloljetne Azmira Alispahića i Safeta Fejzića i još četiri nepoznate mlađe muške osobe, u cilju da ih usmrte, kamionom ih dovezli do naprijed navedenog mjesta i ubili, pucajući im u leđa iz automatskog oružja.“

Prema drugoj točki optužnice, Slobodan Davidović je, „tijekom noći, 30. / 31. listopada 1991. godine u Boboti, u improviziranom zatvoru, kao pripadnik paravojne jedinice „Škorpioni“ u cilju fizičkog i psihičkog zlostavljanja hrvatskih vojnika zajedno s točno neutvrđenim brojem NN pripadnika (iste jedinice) tukao i vrijeđao zarobljene hrvatske vojnike Ivicu Pavičića i Željka Junačkog, na način da ih je udarao šakama i nogama, kojom prilikom je uhvatio za kosu Željka Junačkog i njegovom glavom više puta udario u zid, nakon čega je ovaj pao na pod u polusvjesnom stanju, ali ga je i dalje nastavio udarati nogom u predjelu rebra, kojom prilikom je Željko Junačko zadobio običnu tešku tjelesnu povredu u vidu prijeloma sedmog i osmog lijevog rebra. Potom je optuženi pristupio Ivici Pavičiću koji je najprije izudaran, a potom je zajedno s drugim pripadnicima paravojne jedinice Ivici Pavičiću silom svukao donji dio trenerke i gaće nakon čega mu je jedan od njih nožem pokušao odsjeći testise i spolni organ, zarezavši ih na taj način da je izazvao obilno krvarenje i nesvjesticu kod Ivice Pavičića. Nakon toga je okrivljeni pristupio NN starijem muškarcu iz Antina i nožem mu odrezao jedno uho.“

Na glavnoj raspravi, održanoj 16. prosinca 2005. godine, Zamjenik Županijskog državnog odvjetnika iz Zagreba, precizirao je, i djelomično izmijenio, prvu točku optužnice, a temeljem datuma s prikazanog snimka, navedivši da je vrijeme strijeljanja šest civila, Bošnjaka, iz Srebrenice. **lipanj, a ne srpanj 1995. godine.** U drugoj točki optužnice, Zamjenik Županijskog državnog odvjetnika iz Zagreba, odustao je od optužbi za zlostavljanje Ivice Pavičića, koji je tijekom svjedočenja izjavio da ga optuženik nije zlostavljao, već drugi pripadnici te jedinice.

Obrana

Optuženik, Slobodan Davidović, je poricao da je izvršio kazneno djelo, koje mu se optužnicom stavlja na teret. Svoju obranu je iznio na kraju dokaznog postupka, u skladu s odredbom članka 320., st.7., Zakona o krivičnom postupku Republike Hrvatske.

Optuženik, Slobodan Davidović, je rekao, da se u studenom 1992. godine priključio jedinici „Škorpioni“ iz financijskih razloga. Nije imao nikakvu borbenu funkciju u jedinici, radio je u kuhinji. Zbog zdravstvenih tegoba, nije bio obavezan ići na teren. No, po zapovijedi komandanta jedinice, Slobodana Medića «Boce», otišao je u Trnovo. Prvo su otišli na Jahorinu, idućeg jutra su kamionima krenuli za Trnovo. Tamo su se smjestili u vikend - naselju, 2 do 3 km udaljenom od mjesta zločina. Dva - tri dana nakon njihova dolaska, uslijedile su borbe s muslimanskim snagama, no, njegova jedinica uspjela je odbiti napad. Par dana nakon toga, u lipnju 1995. godine, oko 14,00, ili 15,00 sati, došlo je vojno vozilo sa šest zarobljenika. Iz vozila je izišao muškarac u šarenoj uniformi, ušao je kod komandanta Medića i nakon minute otišao. Komandant je potom pozvao optuženika i rekao: „Momci, imate akciju“. U međuvremenu, zarobljenici su prebačeni u kamion, koji se vidi na video-snimku. Zarobljenici su bili premlaćeni, vezani žicama oko ruku i nogu, nije se moglo odrediti koliko imaju godina. Optuženik je rekao, da mu se Medić želio osvetiti i ovo mu je namjestio. Rekao je, da je bio jedini koji se suprotstavljao Mediću. Iz toga razloga je Medić naredio snimanje strijeljanja zarobljenika. Optuženik je rekao, da je odmah shvatio, „nešto se loše sprema“, jer Medić nije krenuo s njima, iako je kao komandant uvijek išao prvi. Optuženik je rekao, da ga je snimatelj, Slobodan Stojković, namjerno snimio da zapovijeda zarobljenicima izlazak iz kamiona. Optuženik je rekao, da je „glumio strogoću“, da bi sebe sačuvao. Kad su zarobljenici legli na zemlju, jedan od zarobljenika mu je rekao da ima 16 godina, da je iz Srebrenice. Optuženik je rekao, da je njegova sestra u braku s Muslimanom iz okoline Srebrenice, da ima sina tih godina. Potom je kroz plač rekao: „Kako bih mogao da pucam u tog jadnog dečka? Kako bih sestri mogao da pogledam u oči?“ Potvrdio je, da se na snimku vidi da stavlja pištolj u futrolu, no, rekao je, da nije pucao. Tijela ubijenih zarobljenika ostavili su u kući, koja se vidi na snimci. Ne zna jesu li tijela kasnije spaljena. Odgovarajući na pitanje Zamjenika ŽDO-a, optuženik je rekao da je ovaj zločin, po njegovu sjećanju, počinjen u srpnju 1995. godine, a potom je izmijenio iskaz i rekao, da je moguće da je počinjen u lipnju 1995. godine. Kazao je, da osjeća moralnu i ljudsku krivicu zbog toga što je nazočio strijeljanju zarobljenika. Napomenuo je, da nije imao namjeru počinuti bilo kakav zločin, i da nije mogao spriječiti počinjenje zločina.

U odnosu na drugu točku optužnice, optuženik je rekao, da u Boboti, 1991. godine, nije bio i da nije kriv.

Suđenje i dokazni postupak

Suđenje optuženiku, Slobodanu Davidoviću, pred Vijećem za ratne zločine Županijskog suda u Zagrebu, započelo je 27. listopada 2005. godine. Tijekom dokaznog postupka saslušano je pet svjedoka, prikazan je snimak strijeljanja šest Bošnjaka, civila iz Srebrenice, pročitani su nalaz i mišljenje vještaka medicinske struke, dr Josipa Škarića, medicinska dokumentacija na ime Željka Junačkog i Ivice Pavičića, te dopis Službe za otkrivanje ratnih zločina MUP-a Srbije o tome kada je ustrojena jedinica "Škorpioni".

Svjedok Robert Koprivanec, bivši pripadnik „Škorpiona“, rekao je da je optuženi Davidović u jedinici bio miran i povučen čovjek, radio je u kuhinji, povremeno je odlazio na teren u Bosnu. Na emitiranoj snimci, svjedok je prepoznao optuženoga

Davidovića, u trenutku kada je izveo zarobljenike iz kamiona, te Milorada Momića, Petra Petraševića i Branislava Medića. Rekao je da je Petar Petrašević osoba koja puca u prvu četvoricu zarobljenika, Branislav Medić je osoba koja puca u zarobljenike u napuštenoj kući. Rekao je da su uniforme, koje su nosile osobe sa snimke, uniforme "Škorpiona". **Svjedoci Đorđe Matijević i Zoran Vučenović** bili su nazočni pretrazi optuženikove kuće. Nakon pretrage odvedeni su u Policijsku upravu u Vinkovce, gdje su im predočeni snimci na kojima su prepoznali optuženoga Davidovića. Na glavnoj raspravi, kad im je prikazan snimak strijeljanja zarobljenika, svjedoci su prepoznali optuženoga Davidovića s crvenom beretkom na glavi, kako stoji pored kamiona u kojem su zarobljenici.

U svezi druge točke optužnice, saslušani su svjedok - oštećenik Željko Junačko i svjedok Ivica Pavičić.

Svjedok Željko Junačko je rekao, da su ga u listopadu 1991. godine, zajedno sa Ivicom Pavičićem, . zarobili diverzanti jedinice bivše JNA iz Niša, kojom je komandovao kapetan Šuco. Nakon zarobljavanja prebačeni su u Bobotu, a potom u Begejce. Iz Begejaca su, 29. ili 30. listopada 1991. godine, ponovo vraćeni u Bobotu, gdje su i razmijenjeni 1. studenoga 1991. godine. Cijelo to vrijeme bili su maltretirani. Nakon povratka u Bobotu, smješteni su u zatvor s jednim nepoznatim čovjekom iz Antina. Oko 16,00 sati došli su pukovnik Boro Ivanović, jedan vojnik koji se predstavio kao Crnogorac i optuženi Davidović. Nakon što su svi izišli iz ćelije, optuženi Davidović se vratio i udario ga rukom, od čega se svjedok onesvijestio. Kasnije mu je Pavičić pričao da ga je optuženi Davidović nastavio tući onesviještenog. Udarao je svjedokovom glavom u zid, udario ga nogom u rebra. Svjedok je rekao da zna, da je optuženi Davidović tada odrezao uho zarobljeniku iz Antina. Ispričao mu je to taj zarobljenik. Rekao je, da je bio prisutan kad je optuženik želio kastrirati Ivicu Pavičića. Spriječio ga je pukovnik Ivanović. Kasnije je čuo svađu Ivanovića sa optuženikom. Pukovnik Ivanović je rekao: "Slobodane Davidoviću, Davide, ostavi ih na miru, jel znaš da sutra idu u razmenu". Svjedok je rekao da je na televiziji vidio snimak strijeljanja Bošnjaka, civila, i da je na tom snimku prepoznao optuženoga Davidovića.

Svjedok Ivica Pavičić je rekao, da je zarobljen sa Željkom Junačkim. Rekao je da su, tijekom prijevoza od Bobote do Begejaca i nazad, bili više puta maltretirani, tučeni i ispitivani. Nakon povratku u Bobotu vidio je da optuženi Davidović tuče Željka Junačkoga, udara njegovom glavom u zid. Svjedok je bio udaljen 20 do 30 metara i čuo je Junačkove jauke. U isto vrijeme „neko od optuženikovih ljudi“ njemu je zarezao testis. Krvario je, potom se onesvijestio. Kasnije je Boro Ivanović, za koga je rekao da ga dobro poznaje, kazao da ih više ne smiju tući, jer idu na razmjenu. Svjedok je rekao, da se ovo događalo dva dana prije razmjene. Odgovarajući na pitanja Zamjenika ŽDO-a iz Zagreba, svjedok je rekao da njega optuženi Davidović nije maltretirao. Kazao je, da je optuženik imao šarenu maskirnu uniformu na kojoj je bio naslikan škorpion, a na kundaku optuženikove puške pisalo je: „Borovo selo“. Rekao je, da nije vidio da je optuženik odrezao uho zarobljeniku iz Antina, nego je to čuo od tog zarobljenika.

Završne riječi

Zamjenik ŽDO-a, u svojoj završnoj riječi, predložio je da Sud, temeljem provedenog dokaznog postupka, proglasi optuženika krivim i osudi ga po zakonu.

Branitelj optuženoga Davidovića, u svojoj završnoj riječi, rekao je da nije dokazano da je optuženik počinio kazneno djelo, koje mu se stavlja na teret. Pozvao se na prikazani snimak, na kojemu se vidi tko puca u zarobljenike. Pozvao se na dopis Službe za otkrivanje ratnih zločina MUP-a Srbije, iz kojega se vidi da je jedinica "Škorpioni" ustrojena dana 15. lipnja 1992. godine, što govori da nije počinio kazneno djelo iz druge točke optužnice.

Presuda

Vijeće za ratne zločine je utvrdilo, da je optuženik kriv za kaznena djela koje mu se stave na teret, stoga ga je, u odnosu na prvu točku optužnice, osudilo na kaznu zatvora u trajanju od 14 godina, a u odnosu na drugu točku optužnice na kaznu zatvora u trajanju od 9 godina. *Vijeće* je izreklo jedinstvenu kaznu i osudilo optuženoga Slobodana Davidovića na kaznu zatvora u trajanju od 15 godina.

Komentar

Pred Županijskim sudom u Zagrebu, kazneni postupak za zločin u Godinjskoj bari, protiv optuženoga Slobodana Davidovića, pripadnika jedinice «Škorpiona», trajao je tri mjeseca.

Županijsko državno odvjetništvo iz Zagreba je prvu točku optužnice temeljilo isključivo na video-snimci strijeljanja Bošnjaka civila, jer nitko od saslušanih svjedoka nije imao neposredna saznanja o zločinu, nego su samo prepoznali optuženika na prikazanoj snimci. Iz tog je razloga, u preciziranoj optužnici, lipanj 1995. godine naveden kao vrijeme izvršenog zločina, iako je poznata činjenica da su ubijeni civili žrtve srebreničkog genocida, koji je počinjen u srpnju 1995. godine.

Pred kraj toga postupka, na Okružnom sudu u Beogradu, pred Vijećem za ratne zločine, započeo je kazneni postupak protiv drugih pripadnika jedinice «Škorpiona». Radi utvrđivanja svih činjenica o ovom zločinu, jer se radi o istom činjeničnom i pravnom opisu djela, neophodna je suradnja između Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Tužilaštva za ratne zločine Republike Srbije. No, kako optuženici, kojima se sudi na Specijalnom odjelu Okružnog suda u Beogradu, u vrijeme sudskog procesa pred Županijskom sudu u Zagrebu, nisu dali svoju obranu, nije se mogla koristiti mogućnost njihova svjedočenja putem videolinka.

Tijekom dokaznog postupka branitelj optuženoga po službenoj dužnosti nije postavio niti jedno pitanje svjedocima, osim što je predložio je da se od MUP-a Srbije zatraži izvještaj kada je ustrojena jedinica „Škorpioni“. Pasivnost branitelja, tijekom suđenja, otvara pitanje je li poštovano pravo optuženog na obranu uz stručnu pomoć branitelja, iako optuženik nije imao nikakvih primjedbi, tijekom postupka, na rad svoga branitelja.

Olivera Franjičević
Veselinka Kastratović
Jovan Nicić